

Vitenskapelighet i psykologien

Jon Sletvold

psykologspesialist i privatpraksis, veileder og læreanalytiker ved Norsk Karakteranalytisk Institutt

j-sle@online.no

Psykologtidsskriftet bør gå tilbake til sin tidligere praksis med å skille mellom fagfellevurderte artikler og ikkefagfellevurderte bidrag, uavhengig av formen.

Jeg har tidligere gitt uttrykk for at det er uheldig at Psykologtidsskriftet bruker betegnelsen fagessay på bidrag som ikke er fagfellevurdert. Det problematiske forsterkes ved at fagfellevurderte bidrag betegnes som «vitenskapelig artikkel». Selv om mange fagfellevurderte artikler i tidsskriftet har essayistisk form, gir denne praksisen et inntrykk av at essayformen ikke representerer det mest vitenskapelige i psykologien.

De bidrag som har dannet det faglige grunnlaget for psykologprofesjonen, særlig psykoterapien, har stort sett vært publisert i form av essays. Praktisk talt alt som blir publisert i psykoanalytiske tidsskrifter, har essayform. I tillegg gjelder dette i stor grad humanistisk psykologi og deler av sosialpsykologien. For øvrig har psykologien denne publiseringsformen felles med filosofi, det meste av humanistiske fag og mye av sosialvitenskapen.

Jeg mener at databasert forskning og essayistisk argumentasjon bygd på kliniske erfaringer, utfyller hverandre. Vi trenger begge deler. Men det er ingen grunn til å idealisere data-/statistikk-basert forskning i psykologien. Jeg tenker her på problemene med replikasjon og i det hele tatt vanskene med å dokumentere akkumulert kunnskap. Det er ikke lett å avgjøre hva som kan anses som gitte fakta i psykologien. Å gjøre psykologiske fenomener til «data», kan lett bli som å forsøke å studere en elv som om den besto av steiner.

Jeg synes derfor at det er uheldig at tidsskriftet til norske praktiserende psykologer anvender redaksjonelle retningslinjer som er egnet til å gi inntrykk av at bidrag som publiseres i essayform, er mindre vitenskapelige enn databaserte bidrag.

Jeg vil foreslå at tidsskriftet går tilbake til sin tidligere praksis med å skille mellom fagfellevurderte artikler og ikke-fagfellevurderte bidrag, uavhengig av formen. Dette vil bringe tidsskriftet på linje med de internasjonale psykologiske tidsskriftene jeg kjenner til.

Jeg synes for øvrig at det er helt riktig at Psykologtidsskriftet trykker en rekke ulike ikke-fagfellevurderte bidrag. Det er imidlertid viktig at lesere (og forfattere) ikke blir forvirret med hensyn til hva som er hva. Det betyr at når et bidrag ikke er godtatt etter fagfellevurdering, bør det ikke bli trykket. Å trykke et avvist bidrag under en annen betegnelse (fagessay, fra praksis) uten å gjøre oppmerksom på at dette er en tekst som ikke er godtatt etter fagfellevurdering, finner jeg betenkelig fra et fagetisk perspektiv.

Mitt forslag er derfor at bidrag i essayform bør vurderes på lik linje med andre former for faglig argumentasjon. Og videre synes jeg at Psykologtidsskriftet bør tilstrebe et klart mulig skille mellom fagfellevurderte (vitenskapelige) bidrag og andre typer meddelelser/innlegg.